

Advokateksamen 2024

Ref. KNP/-
20.12.2023

Djøf
Gothersgade 133
1123 København K
Telefon 33 95 97 00
Telefax 33 95 99 99
djoef@djoef.dk
www.djoef.dk

Indhold

1. Indledning	3
1.1. Resume.....	3
1.2 Metode.....	3
2. Analyse af besvarelser	4
2.1 Fri til læsning.....	4
2.2 Praktisk erfaring med de emner, der er blevet eksamineret i.....	4
2.3 Undervisning.....	5
2.4 Pensum.....	7
2.5 Kursusmaterialets anvendelighed.....	7
2.6 Supplerende litteratur	8
2.7 Eksamen	8

1. Indledning

1.1. Resume

Rapporten viser at:

- Ni ud af 10 advokatfuldmægtige havde fri med løn til at forberede sig til eksamen. Blandt advokatfuldmægtige ansat på kontorer med mere end 50 ansatte havde fire ud af fem 5 eller flere fridage med løn til forberedelsen.
- 34 % advokatfuldmægtige brugte egne feriedage til at forberede sig i til eksamen.
- Advokatfuldmægtige ansat på advokatkontorer frem for anden ansættelse svarer i markant højere grad 'Ja' til, at de har fået en god praktisk uddannelse
- Tilfredsheden med undervisningens anvendelighed er størst inden for emnerne 'God advokatskik' (både I og II).
- Knap halvdelen mener ikke, at pensum var klart nok defineret, og heraf mener langt de fleste, at det gav problemer i relation til deres forberedelse
- Halvdelen af de advokatfuldmægtige havde forud for eksamen læst supplerende litteratur, de havde typisk læst 200 sider
- Tre ud af fire mener ikke, at tre timer var tilstrækkeligt til at besvare eksamensspørgsmålene, og ligeledes mener tre ud af fire, at opgaveteksten var for omfattende
- 86 % synes, at det i nogen eller høj grad var svært at vurdere, hvad eksamensniveauet var på forhånd. 70 %t vurderer dog, at det generelle eksamensniveau var tilpas.

1.2 Metode

Den samlede rapport er lavet på baggrund af de fire advokateksaminer, der har været afholdt i løbet af 2024. De fire eksaminer blev afholdt i januar, april, juni og oktober. Efter hver eksamen har alle deltagere, uanset om de er medlemmer af Djøf Advokat eller ej, fået tilsendt en mail med opfordring til at besvare spørgeskemaet via et link til et online spørgeskema. Der har i alt været 671 advokatfuldmægtige til eksaminer, heraf har 224 besvaret spørgeskemaet. Det giver en svarprocent på 33%.

2. Analyse af besvarelser

2.1 Fri til læsning

I 2023 havde næsten 9 ud af 10 af de advokatfuldmægtige minimum én fridag med løn til at forberede sig til eksamen. Og mere end to ud af tre havde fem eller flere dage fri med løn til forberedelse. Dem, der havde fri med løn til at forberede sig, havde i gennemsnit 5,0 fridage.

Tabel 1: Hvor mange dage havde du fri med løn til at forberede dig til eksamen?

	Antal	Procent
Ingen dage	25	11%
4 dage eller mindre	44	20%
5 dage	118	53%
6 dage eller flere	35	16%
Total	222	100%

Antal fridage med løn er højest på de store advokatkontorer (over 50 advokater), hvor næsten ingen har 'ingen fridage' har og 80 % af de advokatfuldmægtige har 5 dage eller flere til at forberede sig. På de mindre advokatkontorer (dvs. under 50 advokater) har 13 % ikke fri med løn til forberedelsen og 58 % har fem eller flere fridage.

Tabel 2: Hvor mange egne feriedage har du brugt til at forberede dig til eksamen?

	Antal	Procent
Ingen dage	145	66%
1-2 dage	29	13%
3-4 dage	23	10%
5 dage eller flere	23	10%
Total	220	100%

En ud af tre advokatfuldmægtige har brugt minimum én af sine egne feriedage på at forberede sig til eksamen og hver femte har brugt 3 feriedage eller flere.

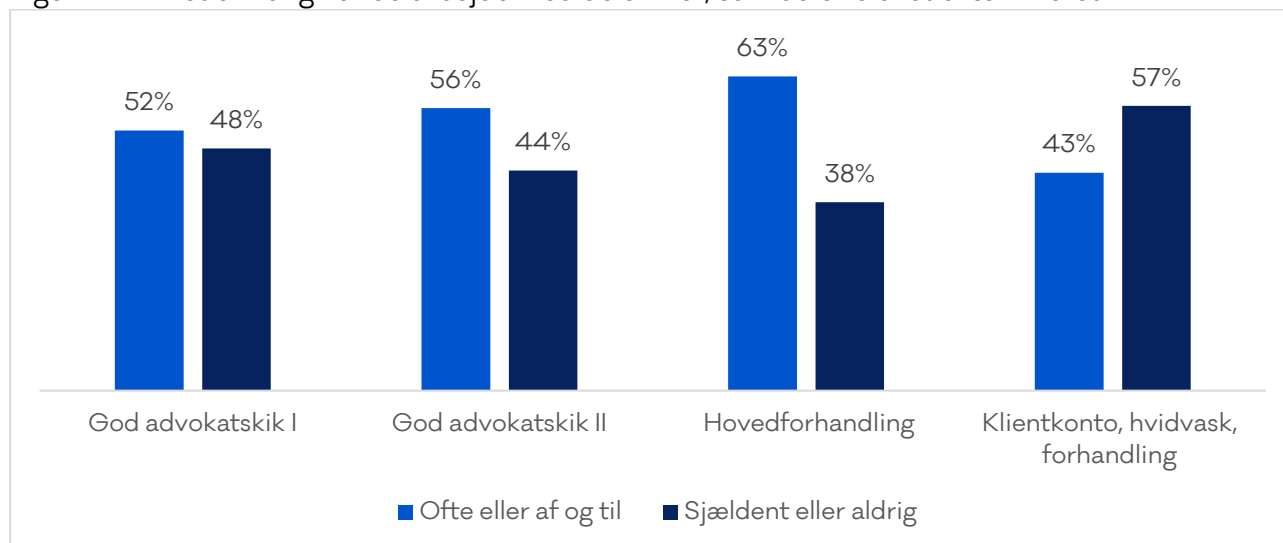
2.2 Praktisk erfaring med de emner, der er blevet eksamineret i

Alle fire eksaminer afholdt i 2024 var skriftlige stedprøver, og til hver eksamen er to kurser blevet udtrykket som eksamensmateriale. De advokatfuldmægtige er blevet undervist i alle kursusmaterialets emner. De udtrukne emner i 2024 var:

- God advokatskik I (*udtrukket to gange*) (antal svar: 113)
- God advokatskik II (*udtrukket to gange*) (antal svar: 106)
- Hovedforhandling (*udtrukket to gange*) (antal svar: 105)
- Klientkonto, Hvidvask og Forhandling (*udtrukket to gange*) (antal svar: 114)

De advokatfuldmægtige er blevet spurgt om, i hvilket omfang de har arbejdet med de emner, de er blevet eksamineret i.

Figur 1: I hvilket omfang har du arbejde med de emner, som du er blevet eksamineret i?

Ved emnerne 'God advokatskik I', 'God advokatskik II' og 'Hovedforhandling' har de største andele af advokatfuldmægtige svaret, at de ofte eller af og til har arbejdet med det pågældende emne. Ved 'Hovedforhandling' gælder det for hele 63 %, mens det for de to andre emner er henholdsvis 52 og 56 %. Modsat har 57% svaret, at de sjældent eller aldrig har arbejdet med emnet 'Klientkonto, Hvidvask og Forhandling'.

Tabel 3: Synes du, at du, i relation til Advokateksamen har fået en god praktisk uddannelse på det advokatkontor, hvor du er ansat?

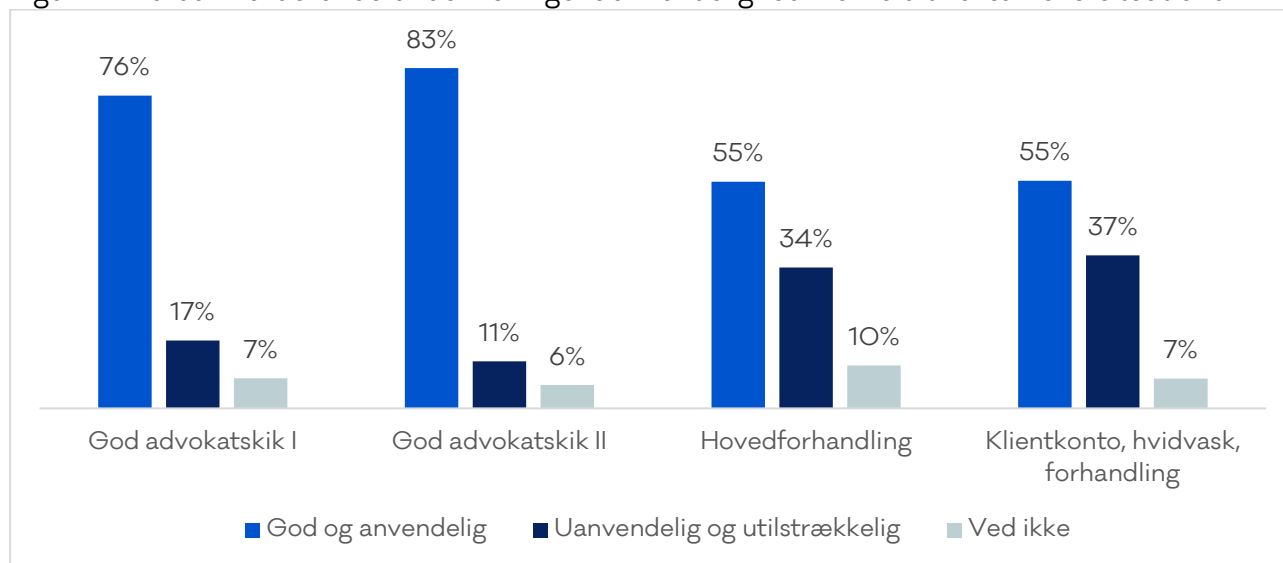
	Mindre advokatkontor (0-50 ansatte)	Større advokatkontor (Over 50 ansatte)	Anden ansættelse end advokatkontor
Ja	55%	46%	23%
Delvist	37%	44%	40%
Nej	8%	10%	38%
Antal	87	88	27

Andelen af advokatfuldmægtige, der mener, at de har fået en god praktisk uddannelse, er højest blandt advokatfuldmægtige, der har været ansat på advokatkontorer, både større og mindre, mens andelen er markant mindre blandt advokatfuldmægtige med en anden ansættelse. Omkring halvdelen af de advokatfuldmægtige ansat på advokatkontorer synes, at de har fået en god praktisk uddannelse (lidt færre på større advokatkontor). Blandt advokatfuldmægtige med anden ansættelse, synes fire ud af 19, at de ikke har fået en god praktisk uddannelse på deres kontor, dette er i modsætning til knap én ud af ti på større advokatkontorer.

2.3 Undervisning

Advokatfuldmægtigene er i undersøgelsen blevet bedt om at vurdere undervisningens anvendelighed i forhold til eksamenssituationen. Tilfredsheden med undervisningens anvendelighed er størst inden for emnerne 'God advokatskik I' (76 %) og 'God advokatskik II' (83 %).

Figur 2: Hvordan vurderer du undervisningens anvendelighed i forhold til eksamens-situationer?

Blandt dem, der vurderer at undervisningen i 'Hovedforhandling' var uanvendelig og utilstrækkelig svarer mange, at undervisningen var for overfladisk og generel og i fritekstfelterne skrives af flere, at den ikke var tilstrækkeligt målrettet til eksamen.

Blandt dem, der vurderer undervisningen i 'Klientkonto, Hvidvask og Forhandling' uanvendelig og utilstrækkelig, svarer en del, at undervisningen var for overfladisk og generel, og mange angiver i fritekstsvaret, at der var for meget fokus på forhandling på bekostning af hvidvask.

De advokatfuldmægtige blev også spurgt til, hvorvidt undervisningen i de pågældende emner tog udgangspunkt i kursusmaterialet. I tabel 5 ses det, at den største andel, der har svaret 'Ja' til, at undervisningen tog udgangspunkt i de faglige mål i læreplanerne, er ved emnerne God advokatskik I og II.

Tabel 4: Tog den konkrete undervisning udgangspunkt i de faglige mål i læreplanerne?

	Ja	Delvis	Nej	Ved ikke
God advokatskik I	69%	14%	4%	13%
God advokatskik II	78%	13%	2%	7%
Hovedforhandling	50%	36%	7%	7%
Klientkonto, hvidvask, forhandling	54%	26%	4%	16%

13% af de advokatfuldmægtige, svarende til 26 personer, har modtaget undervisning i eksamensemnerne på deres arbejdsplads.

Tabel 5: Har du op til eksamen fået undervisning i eksamensemnerne på din arbejdsplads?

	Antal	Procent
Ja	26	13%
Nej	181	87%
Total	207	100%

Tre ud af fire af de advokatfuldmægtige angiver, at de har mærket interesse for eksamen fra advokatkontorets side. Denne interesse viser sig i form af generel støtte og interesse og tilbud om hjælp og fridage ved behov.

2.4 Pensum

Halvdelen mener ikke, at pensum var klart nok defineret, og af disse personer mener næsten alle, at det gav problemer i relation til deres forberedelse.

Af tabel 7 ses det, at der er væsentlige forskelle i andelene, der ikke mener, at pensum var klart nok defineret ved de fire eksaminer. Ved advokateksamen i april og oktober angav henholdsvis 54 og 50%, at de ikke synes pensum var klart nok defineret, mens det ved advokateksamen i januar kun var 38%, der angav dette. Andelene, der mener, at det uklare pensum gav problemer i relation til forberedelsen, er den samme ved alle eksaminer.

Tabel 6: Synes du, pensum var klart nok defineret?

	Januar Hovedforhandling God advokatskik II	April Klientkonto, Hvidvask og Forhandling God advokatskik I	Juni Hovedforhandling God advokatskik II	Oktober God advokatskik I Klientkonto, Hvidvask og Forhandling
Ja	62%	46%	57%	50%
Nej	38%	54%	43%	50%
Antal	55	54	46	50

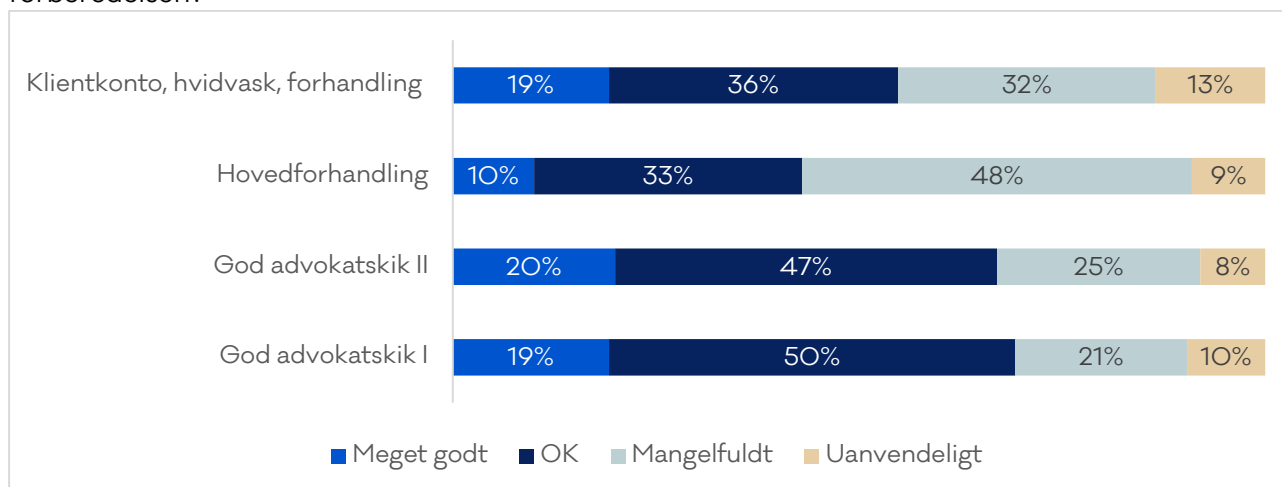
45% af de advokatfuldmægtige mener, at pensumets omfang var for stort, og 53% angiver, at det var passende. 1% angiver, at det var for lille.

I tekstsvarene kan det blandt andet læses, at pensum har været uoverskueligt og mangler afgrænsning. Mange angiver også, at det ikke har været klart, hvad der var pensum og hvad der ikke var pensum. Pensums omfang i forhold til tidspresset til eksamen opleves også som problematisk.

2.5 Kursusmaterialets anvendelighed

I forhold til kursusmaterialets anvendelighed ses det af figur 2, at de advokatfuldmægtige vurderer anvendeligheden inden for emnerne 'God advokatskik I og II' højest, da omkring 2 ud af tre vurderer materialet som meget godt eller ok. 55% vurderer at materialet til 'Klientkonto, hvidvask og forhandling' at være meget godt eller ok, men det er samtidig her hvor flest (13%) vurderer at materialet er uanvendeligt.

Figur 3: Hvordan vurderer du kursusmaterialets anvendelighed med henblik på eksamensforberedelsen?

2.6 Supplerende litteratur

49% af advokatfuldmægtige havde forud for eksamen læst supplerende litteratur. Set i bakspejlet vurderer 35%, at det ikke var nødvendigt, mens 22% mener, at det var meget nødvendigt.

De, der har læst supplerende litteratur, har i gennemsnit læst 335 sider med en median på 200 sider. Der er altså en del, der har læst rigtig meget supplerende litteratur, mens den typiske advokatfuldmægtig har læst væsentligt mindre.

Tabel 7: Set i bakspejlet: Var det nødvendigt at læse supplerende litteratur forud for eksamen?

	Antal	Procent
Ikke nødvendigt	71	35%
Lidt nødvendigt	88	43%
Meget nødvendigt	44	22%
Total	203	100%

De advokatfuldmægtige er også blevet spurgt om, hvorvidt de forud for eksamen havde modtaget tilstrækkelig information om eksamensrelevant litteratur. Hertil har halvdelen svaret ja.

2.7 Eksamen

Til spørgsmålet omkring, hvorvidt tre timer var tilstrækkeligt til at besvare eksamensspørgsmålet, har to tredjedele af de advokatfuldmægtige svaret nej.

Tabel 9: Var tre timer tilstrækkeligt til at besvare eksamensspørgsmålet?

	Antal	Procent
Ja	54	26%
Nej	150	74%

Total	204	100%
--------------	------------	-------------

Tre ud af fire af de advokatfuldmægtige er enten overvejende eller helt enige i, at opgaveteksten var for omfattende. Og to ud af tre er overvejende eller helt enige i, at opgaven indeholdt for mange spørgsmål. I forhold til om opgaven indeholdt spørgsmål, der ikke var berørt i undervisningen eller i kursusmaterialet er 50% overvejende eller helt enige i disse udsagn. Til spørgsmålet omkring hvorvidt opgaven var for svær, er 40% af de advokatfuldmægtige helt eller overvejende enige i dette udsagn.

Tabel 10: Hvorledes bedømmer du den opgave, du blev eksamineret i?

	Helt enig	Overvejende enig	Overvejende uenig	Helt uenig
Opgaveteksten var for omfattende	38%	35%	20%	6%
Opgaven indeholdt for mange spørgsmål	31%	33%	28%	8%
Opgaven indeholdt spørgsmål, der ikke var berørt i undervisningen	26%	24%	32%	18%
Opgaven indeholdt spørgsmål, der ikke var berørt i kursusmaterialet	17%	33%	32%	18%
Opgaven var for svær	11%	29%	50%	10%

I forhold til 'undervisning og kursusmateriale' vurderer 63% af de advokatfuldmægtige, at eksamensniveauet har været tilpas. Ligeledes 70%, at eksamensniveauet 'generelt' har været tilpas.

Tabel 11: Hvordan vurderer du eksamensniveauet?

	For lavt	Tilpas	For højt
Undervisning og kursusmateriale	1%	63%	37%
Generelt	1%	70%	29%

86% af de advokatfuldmægtige angiver, at de i høj eller nogen grad er enige i, at det har været svært på forhånd at vurdere, hvad niveauet var. Ligeledes er 88% i nogen eller høj grad enige i, at der til eksamen krævedes en stor parat- og detailviden, teoretisk niveau kombineret med praktisk kendskab. 89% er i høj eller nogen grad enige i udsagnet om, at der til eksamen kræves et overordnet overblik.

Tabel 12: I hvilket omfang er du enig med følgende vedr. eksamensniveauet?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Det har været vanskeligt på forhånd at vurdere, hvad niveauet er	3%	12%	39%	47%
Til eksamen krævedes en stor paratviden og detailviden, teoretisk niveau kombineret med praktisk kendskab	2%	10%	34%	54%
Til eksamen krævedes et overordnet overblik	2%	9%	26%	63%

I tekstsvarene til eksamensniveauet er det et gennemgående tema, at 'Eksamensniveauet var passende, men det var forholdet mellem omfang og tid ikke'. Flere skriver, at der ikke er tid til at slå noget op, hvorfor det at have praktisk viden inden for et eksamensemne er en rigtig stor fordel, ligesom paratviden er det.